

ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Робоча програма навчальної дисципліни (силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти *Другий (магістерський)*

Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В 11 Філологія (за спеціалізаціями)
Освітня програма	Галузевий переклад: англійська та друга західноєвропейська мови
Статус дисципліни	обов'язкова
Форма навчання	очна (денна)
Рік підготовки, семестр	1 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни / освітнього компонента	4 кредити ЄКТС / 2 кредити ЄКТС = модуль Загальне мовознавство / 60 годин (10 годин лекційних занять, 10 годин практичних занять, 40 годин СРС); 2 кредити ЄКТС = модуль Методологія наукових досліджень / 60 годин (6 годин лекційних занять, 20 годин практичних занять, 34 годин СРС)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	МКР, залік
Розклад занять	http://roz.kpi.ua/
Мова викладання	англійська (Загальне мовознавство) / українська
Інформація про керівника курсу/ викладачів	професор, д.філол.н. Воробйова Ольга Петрівна o.p.vorobyova@gmail.com , (095) 8719378 (Viber) Профіль на сайті КТППАМ: https://ktppam.kpi.ua/vorobjova-olga-petrivna/ Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=uk&user=CEcKrM8AAAAJ Професор, д.філол.н. Калита Алла Андріївна Профіль на сайті КТППАМ: https://ktppam.kpi.ua/kalita-alla-andriyivna/ Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=zZ3EAOAAAAAJ&hl=uk&oi=sra
Розміщення курсу	Матеріали розміщено на відповідних сторінках викладачів в Електронному Кампусі та у Google Classroom / Загальне мовознавство - https://classroom.google.com/c/NTUxNTc4NjgwNzg3 Методологія наукових досліджень - https://classroom.google.com/c/MTQ5MzA5MDg5MDY4?cjc=ypyl2zh

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Модуль «Загальне мовознавство»

Метою модуля «Загальне мовознавство» є поглиблення й систематизація знань студентів про мову як об'єкт лінгвістики, її семіотичну природу, системні і структурні характеристики, про сучасні лінгвістичні парадигми, наукові школи та напрями в галузі вітчизняного й зарубіжного мовознавства. Крім традиційних питань загального мовознавства, досягнення мети курсу передбачає ознайомлення магістрантів з новітньою проблематикою нейролінгвістики та психолінгвістики, когнітивних студій мови та дискурсу, а також актуальних проблем соціолінгвістики в аспекті мовної варіативності, білінгвізму й диглосії. У межах курсу розглядаються питання прагматики, лінгвокультурології й етнолінгвістики, що мають безпосередній вихід у перекладознавство як основний фокус ОПП.

Предметом вивчення у межах модуля «Загальне мовознавство» є основні проблеми та етапи розвитку мовознавства в контексті еволюції наукової думки, напрями та ракурси взаємодії мови й мислення, мови та діяльності мозку, мови й усього спектру комунікації. Предмет вивчення становить також проблематика взаємодії мови та суспільства, мови та етносу, мови та культури.

Модуль «Методологія наукових досліджень»

Наукова діяльність у закладах вищої освіти є невід'ємним складником освітнього процесу й здійснюється з метою інтеграції наукової, навчальної і виробничої діяльності у вищій школі. Успішність наукової діяльності неможлива без знання її методології, теорії, технології, методів й організації дослідження. У зв'язку з цим науково-дослідна робота в університеті підпорядкована певній системі, спрямованій на досягнення результатів у курсових, дипломних і магістерських працях студентів. Цим і пояснюється необхідність освітнього компонента «Методологія наукових досліджень», яка полягає, насамперед, у формуванні у студентів навичок і умінь аналізувати наукову літературу, визначати певну дослідницьку проблему, вибирати й формулювати тему дослідження, виокремлювати його об'єкт і предмет, добирати доцільні методи дослідження, обґрунтовувати його актуальність, будувати структурно-змістовий алгоритм виконання курсової чи магістерської роботи, висвітлювати отримані результати у тексті роботи й у висновках, формулювати перспективи подальших досліджень. Знання наукової методології уможливорює впорядкування отриманих результатів, розкриття можливостей пошуку шляхів вирішення поставленої проблеми, оцінювання практичного значення отриманих результатів, розвинення здатності науковця-початківця до участі в наукових конференціях і дискусіях.

Предмет навчального модуля «Методологія наукових досліджень» становлять: загальні принципи виконання лінгвістичних і перекладознавчих досліджень; системний поетапний розгляд процедур дослідження; розкриття сутності етапів проведення дослідження: аналіз проблеми та вибір і формулювання теми дослідження, вибір його об'єкта і предмета(ів), постановка мети, завдань і формулювання гіпотези дослідження, обґрунтування його актуальності і новизни, вибір методів дослідження, визначення логіки здійснення огляду стану проблеми дослідження; розробка структурно-змістового алгоритму виконання теоретичної та практичної частин магістерської дисертації; виклад результатів стану вивченості об'єкта дослідження; обґрунтування програми та методики дослідження; узагальнення й опрацювання результатів дослідження; формулювання висновків і перспектив дослідження.

Метою модуля є формування у студентів здатності розв'язувати практичні проблеми, пов'язані з тематикою курсу, а саме:

- користуватися загальнонауковою та конкретно науковою (лінгвістичною і перекладознавчою) методологією як науковим підґрунтям виконання магістерської дисертації;
- здійснювати огляд та аналіз основних методологічних напрямів лінгвістики й перекладознавства;
- володіти основними методами, застосовуваними на емпіричному й теоретичному рівнях дослідження у лінгвістиці й перекладознавстві;
- формулювати об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження, його актуальність і новизну, теоретичне і практичне значення;
- реалізувати процедури та етапи магістерського дослідження, розкриваючи суть їхнього проведення.

Успішне опанування дисципліни передбачає такі **програмні результати навчання**:

ПРН
01	Оцінювати власну навчальну та науковопрофесійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
ПРН
03	Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
ПРН
04	Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
ПРН
07	Аналізувати, порівнювати та класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.
ПРН
09	Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
ПРН
11	Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
ПРН
13	Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
ПРН
15	Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
ПРН
17	Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

У результаті засвоєння освітнього компоненту формується низка **загальних та фахових компетентностей**:

ЗК 1	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 4	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 8	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ФК 01	Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
ФК 03	Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
ФК 05	Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології,

- презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
- ФК 07** Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- ФК 09** Здатність ефективно здійснювати професійну та наукову діяльність шляхом інтеграції сучасних інформаційнокомунікаційних технологій.
- ФК 12** Здатність до продукування, редагування, реферування, анотування та систематизації різних типів текстів, зокрема фахових, державною та іноземними мовами.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце у структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Освітній компонент має подвійну орієнтацію. З одного боку, модуль **«Загальне мовознавство»** належить до дослідницьких (наукових) компонентів. З іншого боку, модуль **«Методологія наукових досліджень»** має прикладну орієнтацію, оскільки спрямований на формування у здобувачів вищої освіти навичок планування, організації та проведення власного дослідження, зокрема в межах написання магістерської дисертації. Обов'язковими передумовами для вивчення дисципліни є володіння англійською мовою на рівні С1, вільне володіння українською мовою. Постреквізитом освітнього компонента є освітній компонент «Виконання магістерської дисертації».

Знання, уміння та досвід, здобуті у процесі навчання освітнього компонента забезпечують успішне виконання та захист випускової кваліфікаційної роботи (магістерської дисертації), а також є важливою передумовою для опанування вибірових освітніх компонентів.

3. Зміст навчальної дисципліни

Форма навчання	Семестр	Усього кредитів / годин	Розподіл навчального часу за видами занять			Контрольні заходи
Денна	1	Модуль Загальне мовознавство				Семестрова атестація МКР залік
		2 / 60	Лекції	Практичні заняття	СРС	
			10	10	40	
		Модуль Методологія наукових досліджень				
		2 / 60	Лекції	Практичні заняття	СРС	
			6	20	34	

Тематичний план освітнього компонента

Модуль Загальне мовознавство

Розділ 1 Лінгвістика як наука про мову: ключові поняття й терміни.

Тема 1.1 Мовознавство як наука: етапи становлення та сучасний стан. Історіографія лінгвістики: традиційні лінгвістичні парадигми.

Тема 1.2 Сучасні лінгвістичні парадигми: генеративізм, функціоналізм, когнітологія, дискурсологія. Постпарадигмальність і міждисциплінарність у лінгвістиці.

Розділ 2 Мова, мислення, мозок: вектори взаємодії.

Тема 2.1 Нейролінгвістичні засади мови та мовлення.

Тема 2.2 Психолінгвістичне підґрунтя мовленнєвої діяльності. Мовленнєві порушення. Типи афазій.

Тема 2.3 Когнітивна лінгвістика: мова як вікно у свідомість. Етапи становлення і розвитку когнітивної лінгвістики.

Тема 2.4 Ключові поняття когнітивної лінгвістики. Основи концептуального аналізу мови та тексту.

Розділ 3 Мова і дискурс.

Тема 3.1 Прагмалінгвістика й теорія комунікації. Мовленнєві акти й імплікатури дискурсу.

Тема 3.2 Теорія дискурсу й дискурс-аналіз.

Розділ 4 Мова й суспільство.

Тема 4.1 Соціолінгвістика в контексті мовної варіативності.

Тема 4.2 Соціолінгвістика в контексті білінгвізму і діглосії.

Тема 4.3 Мовне планування й мовна політика.

Розділ 5 Мова й культура.

Тема 5.1 Ключові поняття лінгвокультурології.

Тема 5.2 Етнолінгвістика й етномовний простір культури.

Тема 5.3 Мовна свідомість у контексті лінгвокультурології.

Модуль Методологія наукових досліджень

Розділ 6 Методологія лінгвістичних і перекладознавчих досліджень

Тема 6.1 Наука як сфера людської діяльності і як результат цієї діяльності. Класифікація наук. Типи наукових досліджень. Методологія і системність у науковому пізнанні. Методи наукових досліджень. Методика досліджень.

Тема 6.2 Основні етапи і процедури лінгвістичних і перекладознавчих досліджень. Вибір і формулювання теми дослідження, вибір його об'єкта і предмета(ів), постановка мети, завдань і формулювання гіпотези і новизни дослідження, обґрунтування його актуальності. Визначення логіки здійснення огляду стану проблеми дослідження. Розкриття сутності етапів проведення дослідження. Структурно-змістовий алгоритм виконання теоретичної частини магістерської дисертації.

Тема 6.3 Основні напрями та підходи до наукових досліджень.

Розділ 7 Вимоги до змісту і структури навчально-наукових і кваліфікаційних робіт.

Тема 7.1 Вибір і формулювання теми дослідження, вибір його об'єкта і предмета(ів), постановка мети, завдань дослідження, обґрунтування його актуальності, вибір методів дослідження.

Тема 7.2 Огляд та аналіз наукової і довідкової літератури. Структурно-змістовий алгоритм написання реферату. Розкриття сутності етапів проведення дослідження.

Тема 7.3 Програма та методика виконання експериментальної частини дослідження. Загальні вимоги до структурно-змістового алгоритму теоретичної та практичної частин магістерської роботи. Здійснення аналізу та опису мовного матеріалу. Формулювання висновків і перспектив дослідження.

Розділ 8 Вимоги до оформлення навчально-наукових і кваліфікаційних робіт

Тема 8.1 Правила й загальні вимоги до оформлення наукових робіт, побудови таблиць, графіків, діаграм і схем, списку використаних джерел. Оформлення результатів магістерської роботи, наукових статей і тез доповідей на конференціях.

Тема 8.2 Захист навчально-наукових і кваліфікаційних робіт. Використання технічних засобів. Підготовка презентацій. Оформлення наукових доповідей на конференціях за матеріалами дослідження.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Модуль Загальне мовознавство

Базова література:

1. Introducing Linguistics / Jonathan Culperer et al. (Eds.). 1st ed. London : Routledge, 2023. 532 p.
2. McGregor W. B. Linguistics: An Introduction. 3-d ed. London, etc. : Bloomsbury Academic, 2024. 544 p.
3. Гаджієв Р. Лінгвістика на карті світу. Непорозуміння, кримінал та інтриги в різних мовах. Київ : Віхола, 2022. 383 с.

Додаткова література:

1. Aitchison J. Linguistics. 7th ed. Chicago : Contemporary Books, 2014. 232 p.
2. Fromkin V., Rodman R., Hyams N. An Introduction to Language. 10th ed. Boston : Wadsworth Cengage Learning, 2013. 620 p.
3. Zhabotynska S. A. Lectures One-Two, Four-Five. *General Linguistics: A lecture course for graduate students*. Cherkasy : Bogdan Khmelnytsky National University in Cherkasy, 2015.
4. Dirven R. and M. Verspoor. Cognitive Exploration of Language and Linguistics. 2nd ed. Amsterdam / Philadelphia : John Benjamins, 2004. 277 p.
5. Pinker S. The Language Instinct: How The Mind Creates Language. New York : Harper Collins, 2010. 576 p.
6. Potapenko S. I. Introducing Cognitive Linguistics: manual. Nizhyn : Nizhyn University Publishing House, 2013. 140 p.
7. Trask R. Language and Linguistics: The Key Concepts. 2nd ed. New York : Routledge, 2007. 367 p.
8. Wardhaugh R. An Introduction to Sociolinguistics. 5th ed. Malden, etc. : Basil Blackwell, 2006. 418 p.
9. Воробйова О. П. Концептологія в Україні: здобутки, проблеми, прорахунки. *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 2011. Т. 14, № 2, С. 53–64.
10. Воробйова О. П. Інтерфеномени в парадигмальному вимірі, або що там за обрієм когнітології? *Studia Linguistica. Науковий журнал кафедри загального мовознавства, класичної філології та неоелліністики Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка*, 2021. № 19, С. 24-37
<https://doi.org/10.17721/StudLing2021.19.24-37>

Модуль Методологія наукових досліджень

Основна:

1. Бірта Г. О., Ю.Г. Бургу. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.
2. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження: Навчальний посібник. Київ: Міленіум, 2005. 186 с.
3. Магістерська дисертація: Вимоги та рекомендації до виконання й захисту [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобув. ступеня магістра за спеціальністю 035

«Філологія» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: С. В. Федоренко, О. П. Демиденко. Електронні текстові дані (1 файл: 259 Кбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 95 с.

Допоміжна:

1. Довідник здобувача наукового ступеня. Збірник нормативних документів та інформаційних матеріалів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації / За редакцією Р. В. Бойка. Київ : Редакція "Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України", 2006. 69 с.
2. Клименюк О.В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження: Авторський підручник. Київ : Ніжин ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. 398 с.
3. Клименюк О.В. Технологія наукового дослідження: Авторський підручник. Київ : Ніжин ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2006. 308 с.
4. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. 3-е вид., перероб. і допов. Київ : ВД «Професіонал», 2005. 240 с.
5. Бориченко К. В., Гудзь А. О., Панфілов О. Є. Методологія та організація наукових досліджень. Навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти 1 курсу магістратури факультету адвокатури та антикорупційної діяльності. Одеса : Фенікс, 2022. 48 с.

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, в електронному кампусі та у Google Classroom.

5. Навчальний контент

Силабус освітнього компонента **«Загальне мовознавство та методологія наукових досліджень»** розроблено на основі принципу системності та послідовності, що відображає організацію навчального матеріалу, а також систему дій студентів щодо його засвоєння шляхом виконання навчальних завдань і застосування видів діяльності, необхідних для досягнення очікуваних результатів навчання.

Навчання здійснюється **на основі студентоцентрованого підходу** та стратегії взаємодії викладача й студентів у забезпеченні засвоєння лінгвістичної теорії і розвитку практичних навичок аналізу мовного матеріалу.

Під час навчання застосовуються такі **методи і технології**:

- стратегії активного й колективного навчання;
- особистісно-орієнтовані розвивальні технології, засновані на активних формах і методах навчання, що стимулюють пізнавальну діяльність студентів, а саме, командна робота (team-based learning), парна робота (think-pair-share), метод мозкового штурму, дискусії, практикуми-диспути тощо;
- проблемно-пошукові та евристичні методи (методи створення ідей, вирішення творчих завдань, методи активізації творчого мислення);
- пояснювально-ілюстративний метод, спрямований на повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, емпіричними) та усвідомлення й запам'ятовування цієї інформації студентами;
- репродуктивний метод, спрямований на відтворення студентами певних способів діяльності за визначеним викладачем алгоритмом;
- метод проблемного викладу, спрямований на осмислення навчального матеріалу та подальшу реалізацію самостійного пошуку й розвитку когнітивної і творчої активності студентів;

- дослідницький метод, що передбачає творче застосування знань та формує досвід самостійного наукового пошуку для активізації пізнавальної діяльності студентів.

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Аудиторні години		Рекомендований час СРС
		Лекційні	Практичні	
1	Лекція 1 Розділ 1 Лінгвістика як наука про мову: ключові поняття й терміни. Тема 1.1 Мовознавство як наука: етапи становлення та сучасний стан. Історіографія лінгвістики: традиційні лінгвістичні парадигми.. Розділи лінгвістики. Лінгвостеміотика. Тема 1.5 Сучасні лінгвістичні парадигми: генеративізм, функціоналізм, когнітологія, дискурсологія. Передумови виникнення когнітивної лінгвістики. Когнітивно-дискурсивна парадигма. Постпарадигмальність і міждисциплінарність у лінгвістиці.	2		2
2	Лекція 2 Розділ 2 Мова, мислення, мозок: вектори взаємодії. Тема 2.1 Нейролінгвістичні засади мови та мовлення. Тема 2.2 Психолінгвістичне підґрунтя мовленнєвої діяльності. Мовленнєві порушення. Типи афазій.	2		2
3	Практичне заняття 1 Тема 2.2 Психолінгвістичне підґрунтя мовленнєвої діяльності. Мовленнєві порушення. Типи афазій.		2	6
4	Лекція 3 Розділ 2 Мова, мислення, мозок: вектори взаємодії.Тема 2.3 Когнітивна лінгвістика: мова як вікно у свідомість. Етапи становлення і розвитку когнітивної лінгвістики. Тема 2.4 Ключові поняття когнітивної лінгвістики. Основи концептуального аналізу мови та тексту.	2		2
5	Практичне заняття 2 Тема 2.3 Когнітивна лінгвістика: мова як вікно у свідомість. Тема 2.4 Основи концептуального аналізу мови та тексту. Практикум з концептуального аналізу.		2	6
6	Лекція 4 Розділ 3 Мова і дискурс.	2		2

	Тема 3.1 Прагмалінгвістика й теорія комунікації. Функційно-комунікативна парадигма. Мовленнєві акти й імплікатури дискурсу. Тема 3.2 Теорія дискурсу й дискурс-аналіз.			
7	Практичне заняття 3 Тема 3.1 Прагмалінгвістика й теорія комунікації. Функційно-комунікативна парадигма. Мовленнєві акти й імплікатури дискурсу: практикум аналізу.		2	6
8	Лекція 5 Розділ 4 Мова й суспільство. Тема 4.1 Соціолінгвістика в контексті мовної варіативності. Тема 4.2 Соціолінгвістика в контексті білінгвізму й діглосії. Тема 4.3 Мовне планування й мовна політика.	2		2
9	Практичне заняття 4 Тема 4.1 Соціолінгвістика в контексті мовної варіативності. Поняття мовної спільноти. Національна мова, територіальні, соціальні та стилістичні варіанти мови. Тема 4.2 Монолінгвізм і білінгвізм. Соціолінгвістика в контексті білінгвізму й діглосії. Мовні контакти.		2	6
10	Практичне заняття 5 Мова й культура. Тема 5.1 Ключові поняття лінгвокультурології. Тема 5.2 Етнолінгвістика й етномовний простір культури. Тема 5.3 Мовна свідомість у контексті лінгвокультурології.		2	6
	Всього за модуль:	10	10	40

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Аудиторні години		Рекомендований час СРС
		Лекційні	Практичні	
1	Розділ 6. Методологія лінгвістичних і перекладознавчих досліджень Лекція 1. Наука як сфера людської діяльності і як результат цієї діяльності. Класифікація наук. Типи наукових досліджень. Методологія і системність у науковому пізнанні. Методи наукових досліджень. Методика досліджень.	2		2

2	Практичне заняття 1. Наука як сфера людської діяльності і як результат цієї діяльності. Типи наукових досліджень. Методологія і системність у науковому пізнанні. Методи наукових досліджень.		2	2
3	Лекція 2. Основні напрями та підходи до лінгвістичних і перекладознавчих досліджень.	2		2
4	Практичне заняття 2. Основні етапи і процедури лінгвістичних і перекладознавчих досліджень. Розкриття сутності етапів проведення дослідження.		2	2
5	Розділ 7. Вимоги до змісту і структури навчально-наукових і кваліфікаційних робіт Практичне заняття 3. Вибір і формулювання теми дослідження, вибір його об'єкта і предмета(ів), постановка мети, завдань і формулювання гіпотези дослідження, обґрунтування його актуальності. Структурно-змістовий алгоритм виконання теоретичної частини магістерської дисертації. Визначення логіки здійснення огляду стану проблеми дослідження.		2	4
6	Практичне заняття 4. Визначення логіки здійснення огляду стану проблеми дослідження. Структурно-змістовий алгоритм виконання теоретичної частини магістерської дисертації. Розкриття сутності етапів проведення дослідження. Головні атрибути ВСТУПУ наукової роботи.		2	4
7	Лекція 3. Програма та методика виконання експериментальної частини дослідження. Здійснення добору, аналізу та опису мовного матеріалу. Формулювання висновків і перспектив дослідження.	2		2
8	Практичне заняття 5. Програма та методика виконання експериментальної частини дослідження. Здійснення добору, аналізу та опису мовного матеріалу. Формулювання висновків і перспектив дослідження. Опрацювання результатів дослідження.		2	2

9	Розділ 8. Вимоги до оформлення навчально-наукових і кваліфікаційних робіт Практичне заняття 6. Мовностилістичні особливості викладу та оформлення результатів наукового дослідження: правила й загальні вимоги до оформлення наукових робіт, побудова таблиць, графіків, діаграм і схем. Науковий стиль мовлення. Види наукового стилю. Наукова етика цитувань та посилань.		2	2
10	Практичне заняття 7. Оформлення списку використаної літератури та ілюстративного матеріалу. Рецензування науково-дослідних робіт, відкриттів, винаходів та раціоналізаторських пропозицій.		2	2
11	Практичне заняття 8. Оформлення результатів магістерської роботи, наукових статей і тез доповідей на конференціях за матеріалами дослідження. Дотримування правил академічної доброчесності (морально-етичних і культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики).		2	2
12	Практичне заняття 9. Вимоги до написання рефератів, тез доповідей, наукових статей і до доповіді на захисті магістерської роботи.		2	2
13	Практичне заняття 10. Підвищення рейтингу, обговорення результатів МКР, підготовка до заліку.		2	6
	Всього за модуль:	6	20	34

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студентів передбачає підготовку до лекційних і практичних аудиторних занять (ознайомлення з рекомендованою літературою, виконання домашніх навчальних завдань), написання МКР та підготовку до заліку. Терміни виконання завдань і форма звітності згідно з п. 7 цього силабусу.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування лекційних та практичних занять, активна робота на них і виконання домашніх завдань, необхідних для розвитку практичних навичок і компетентностей та досягнення програмних результатів навчання загалом. Перед практичним заняттям

здобувач вищої освіти ознайомлюється з рекомендованою літературою, наданою викладачем. Усі необхідні навчальні матеріали викладач розміщує на гуглдіску або в онлайн середовищі Google Classroom, доступ до якого мають студенти, які вивчають цей освітній компонент.

Актуальну інформацію щодо організації навчального процесу з дисципліни студенти отримують через повідомлення у групі в Viber/ WhatsApp або Електронному кампусі. Під час змішаної форми навчання заняття проходять у форматі відеоконференцій на платформі ZOOM.

Виконані домашні навчальні завдання здобувачі вищої освіти завантажують у свої папки на гуглдіску або подають через Google Classroom, доступ до яких надає викладач протягом першого тижня навчання. *Термін виконання* домашнього навчального завдання – згідно з інструкціями викладача. Завдання, подані на перевірку після закінчення визначеного терміну, оцінюються в 0 балів. Якщо студент/ка не подав/ла виконане завдання протягом визначеного терміну з поважної причини, яку підтверджує офіційний документ (довідка про непрацездатність, службова записка тощо), він/вона може представити виконані завдання за графіком, узгодженим з викладачем, але не пізніше останнього практичного заняття. Перескладання домашніх навчальних завдань з метою підвищення оцінки не передбачено. Відпрацювання пропущених без поважної причини занять за рахунок виконання додаткових навчальних завдань не передбачено.

Поточний контроль. Викладач регулярно заносить результати поточного контролю до модулю «Поточний контроль» Електронного кампусу згідно з Положенням про поточний, календарний і семестровий контроль у КПІ ім. Ігоря Сікорського. Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/32>. Ознайомитися з результатами поточного контролю студент може в особистому кабінеті в Електронному кампусі.

Правила призначення заохочувальних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), заохочувальні бали не входять до основної 100-бальної шкали PCO і не можуть перевищувати 10% рейтингової шкали, тобто максимальна кількість додаткових балів – 10. Для підвищення мотивації здобувачів вищої освіти займатися науково-дослідницькою роботою їм призначають заохочувальні бали за участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах і воркшопах за тематикою освітнього компонента (за умови публікації тез доповіді або наявності сертифікату про участь у відповідному заході). Підставою для нарахування заохочувальних балів може бути участь у перекладацьких проєктах КПІ ім. Ігоря Сікорського. Штрафні бали з освітнього компоненту не передбачені.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>) та Положенні про систему запобігання академічного плагіату (<https://osvita.kpi.ua/node/47>).

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Використання інструментів штучного інтелекту. Університет підтримує раціональне експериментування з генеративними інструментами ШІ, але за умови врахування важливих аспектів використання таких інструментів, зокрема: інформаційної безпеки, конфіденційності даних, дотримання вимог авторського права та академічної

добросовісності. Під час використання інструментів ШІ слід керуватися Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/1225>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати будь-яких контрольних заходів, пояснивши, з яким критерієм не погоджуються. Процедuru деталізовано в Положенні про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/182>.

Інклюзивне навчання. Освітній компонент може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів. Детальніше про забезпечення інклюзивності освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського за посиланням <https://osvita.kpi.ua/node/172>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Процедура оцінювання результатів навчання за цим освітнім компонентом, форми контролю і рейтингова система оцінювання регламентовані Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>) та Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/32>).

Результати навчання з дисципліни оцінюються за PCO першого типу, тобто підсумкова оцінка здобувача формується на основі виконання всіх завдань, передбачених контрольними заходами. Оцінювання результатів навчання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання та поточний контроль. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за роботу на лекційних і практичних заняттях, виконання домашніх завдань при підготовці до занять, а також написання модульної контрольної роботи (МКР). *Рейтинг* студентів з освітнього компоненту складається з балів, отриманих за:

- 1) роботу на 6 лекційних заняттях (передбачається експрес-опитування на кожній лекції, крім перших лекцій кожного модуля);
- 2) роботу на 15 практичних заняттях;
- 3) написання МКР.

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Робота на лекційних заняттях (експрес-опитування)	24%	4	6	24
2.	Робота на практичних заняттях	60%	4	15	60
3.	Написання МКР	16%	16	1	16
	Всього				100

Максимальний ваговий бал за експрес-опитування під час лекцій – 4 бали:

«відмінно» = 3,6 – 4 бали;

«добре» = 3 – 3,5 бали;

«задовільно» = 2,4 – 2,9 бали;

«незадовільно» = 0 балів.

Критерії оцінювання роботи на лекціях.

«відмінно» – активна робота на парі, повне і цілком правильні відповіді на долекційні питання або питання за темою заняття (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – достатньо повні відповіді (не менше 75% потрібної інформації) або повні відповіді з незначними неточностями на долекційні питання або питання за темою заняття;

«задовільно» – неповні відповіді (не менше 60% потрібної інформації) або незначні помилки у відповідях на долекційні питання або питання за темою заняття за умови активно праці на занятті;

«незадовільно» – пасивність під час лекції або незадовільні (менше 60% потрібної інформації) відповіді, відповіді із значними неточностями чи відсутність відповідей на долекційні питання або питання за темою заняття.

Максимальний ваговий бал за роботу на практичному занятті – 4 бали:

«відмінно» = 3,6 – 4 бали;

«добре» = 3 – 3,5 бали;

«задовільно» = 2,4 – 2,9 бали;

Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях.

«відмінно» – активна робота на парі, повне і цілком правильне виконання домашніх навчальних завдань з урахуванням вивченого матеріалу за темою заняття (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями під час заняття; домашнє навчальне завдання виконане з незначними помилками;

«задовільно» – неповне виконання домашнього завдання (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки під час роботи на занятті; якщо студент не здав домашнє навчальне завдання, але активно працює на занятті, його робота буде оцінена за цим критерієм;

«незадовільно» – незадовільна робота під час заняття (менше 60% потрібної інформації) та невиконане домашнє навчальне завдання.

Результати поточного контролю оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (електронною поштою або через Viber/WhatsApp) і обов'язково проставляються викладачем в Електронному кампусі в модулі «Поточний контроль».

Календарний контроль проводиться на 7 та 13 тижнях осіннього семестру як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу здобувачем вищої освіти. Для отримання позитивної оцінки з календарного контролю поточний рейтинг здобувача повинен становити не менше 50% від максимально можливого на час проведення цього контролю.

Критерій		I календарний контроль	II календарний контроль
Термін календарного контролю		7-ий тиждень	13-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 20 балів	≥ 38 балів

Написання модульної контрольної роботи.

МКР виконується у письмовій формі на тиждні, що передує останньому практичному заняттю. МКР оцінюється у 16 балів і містить завдання за темами освітнього компонента, прописаними у п. 5 цього силабусу.

МКР складається з двох частин. Модуль **Загальне мовознавство** передбачає виконання тестової частини, завдань на визначення правильності / неправильності тверджень та практичного аналізу фрагменту вірша у термінах концептів і концептуальних тропів. Тестова частина містить 5 завдань множинного вибору; друга частина включає 5 тверджень, кожне з яких повинно бути визначене як правильне чи неправильне. За кожне завдання, на яке було дано правильну відповідь, студент/ка отримують по 0,5 бали. Третя частина, яка оцінюється максимум у 3 бали, передбачає аргументований аналіз вірша з метою реконструкції концептів і концептуальних тропів.

Максимальний ваговий бал за **виконання частини МКР модуля Загальне мовознавство** – 8 балів.

Виконання **тестових завдань** оцінюється за такою шкалою:

- «відмінно» – безпомилкове виконання тестових завдань – 2,3-2,5 бали;
- «добре» – повне виконання тестових завдань з незначними помилками – 1,9-2,2 бали;
- «задовільно» – неповне виконання тестових завдань або їх виконання з декількома помилками – 1,5-1,8 балів;
- «незадовільно» – правильне виконання менше 60% тестових завдань – 0 балів.

Виконання **другої групи завдань** оцінюється за такою шкалою:

- «відмінно» – безпомилкове визначення правильності / неправильності наведених тверджень – 2,3-2,5 бали;
- «добре» – визначення правильності / неправильності наведених тверджень з незначними помилками – 1,9-2,2 бали;
- «задовільно» – визначення правильності / неправильності наведених тверджень з декількома істотними помилками – 1,5-1,8 балів;
- «незадовільно» – визначення правильності / неправильності менше 60% наведених тверджень – 0 балів.

Виконання **третього завдання** оцінюється за такою шкалою:

- «відмінно» – безпомилкове визначення правильності / неправильності наведених тверджень – 2,7-3 бали;
- «добре» – визначення правильності / неправильності наведених тверджень з незначними помилками – 2,3-2,6 балів;
- «задовільно» – визначення правильності / неправильності наведених тверджень з декількома істотними помилками – 1,8-2,2 балів;
- «незадовільно» – визначення правильності / неправильності менше 60% наведених тверджень – 0 балів.

МКР модуля **Методологія наукових досліджень** складається з одного теоретичного питання та двох практичних завдань, за теоретичне питання – 2 бали, за правильну відповідь за кожне практичне завдання нараховується 3 бали.

– **Критерії оцінювання теоретичного завдання:**

- “відмінно” – повна й ґрунтовна відповідь на теоретичне питання з логічним і зв’язним викладом матеріалу, наведенням прикладів, допускається 1 помилка – 1,9–2 бали;

- “добре” – коректне, але не зовсім повне висвітлення теоретичного питання з наведенням прикладів, допускається 2-3 помилки – 1,5–1,8 балів;
- “задовільно” – неповне або не цілком коректне висвітлення теоретичного питання, відсутність прикладів, допускається 4-5 помилок – 1,2-1,4 балів;
- “незадовільно” – не висвітлене питання – 0 балів.

Критерії оцінювання практичних завдань:

- “відмінно” – коректне виконання практичного завдання, допускається 1 помилка – 2,7-3 бали.
- “добре” – коректне, але не зовсім повне виконання практичного завдання, допускається 2-3 помилки – 2,3-2,6 балів;
- “задовільно” – неповна або не цілком коректна відповідь на практичне завдання, допускається 4-5 помилок – 1,8-2,2 бали;
- “незадовільно” – не зроблене завдання та/або більше 6 помилок – 0 балів.

Загальна шкала оцінювання результатів МКР:

«відмінно» = 15,2 – 16 балів;

«добре» = 12 – 15,1 балів;

«задовільно» = 9,6 – 11 балів;

«незадовільно» = 0 балів.

Умови допуску до семестрового контролю

Рейтинг з освітнього компонента складає 100 балів. *Умовою допуску до семестрового контролю* є позитивна оцінка з модульної контрольної роботи та загальний рейтинг не нижче 50 балів.

Семестровий контроль

Семестровий контроль у формі заліку з освітнього компонента проводиться на заліковому тижні відповідно до графіку освітнього процесу.

Студент/ка виконує залікову контрольну роботу, якщо а) його/її підсумковий рейтинг за семестр нижчий за 60 балів; б) він/вона хоче підвищити поточну оцінку з освітнього компонента.

Якщо здобувач/ка виконує *залікову контрольну роботу*, його/її попередній рейтинг скасовується, і він/вона отримує остаточну оцінку за її результатами. Залікова контрольна робота оцінюється у *100 балів* і містить завдання за темами освітнього компонента, прописаними у п. 5 цього силабусу.

Залікова контрольна робота проводиться у письмовій формі, складається з одного тестового і двох практичних завдань. Тестова частина містить 10 завдань множинного вибору; перше практичне завдання передбачає аналіз фрагменту тексту англійською мовою з позицій загального мовознавства; друге практичне завдання передбачає формулювання основних компонентів наукового дослідження відповідно до запропонованої теми.

Ваговий бал за тестове завдання – 40 балів.

Виконання **першого завдання** залікової роботи оцінюється за такою шкалою:

- «відмінно» – безпомилкове виконання тесту – 38-40 балів;
- «добре» – повне виконання тесту з незначними помилками, які суттєво не впливають на зміст відповіді – 30-37 балів;

– «задовільно» – неповне виконання тесту або його виконання завдання з декількома помилками – 24-29 балів;

– «незадовільно» – незадовільна відповідь на тестові питання, виконання менше 60% контрольного завдання – 0 балів.

Виконання **першого практичного завдання** залікової роботи оцінюється за такою шкалою:

– «відмінно» – безпомилкове виконання практичного завдання з аналізу фрагменту тексту, зв'язне, граматично правильне, лексично багате письмове мовлення при аналізі. Допускаються одна чи дві помилки – 29-30 балів;

– «добре» – повне виконання практичного завдання з незначними помилками; зв'язне, лексично коректне письмове мовлення при аналізі, з декількома граматичними помилками – 23-28 балів;

– «задовільно» – неповне виконання практичного завдання з декількома помилками; уривчасте, нелогічне, лексично бідне письмове мовлення при аналізі, наявні численні порушення граматичних норм англійської мови – 18-22 бали;

– «незадовільно» – незадовільна відповідь, виконання менше 60% контрольного завдання. Письмовий виклад аналізу незв'язний, нечіткий, висловлені думки незрозумілі – 0 балів.

Виконання **другого практичного завдання** залікової роботи оцінюється за такою шкалою:

– «відмінно» – усі компоненти дослідження сформульовані чітко, логічно й науково обґрунтовано; термінологія вжита правильно; мовне оформлення відповідає нормам академічного стилю, граматично й лексично правильне. Допускається 1-2 незначні неточності – 29-30 балів;

– «добре» – усі компоненти надано, проте в деяких з них помітна нечіткість або часткова некоректність формулювання; мовне оформлення загалом правильне, проте є кілька граматичних або стилістичних помилок, які не заважають розумінню – 23-28 балів;

– «задовільно» – не всі компоненти сформульовано або деякі з них сформульовані поверхово, непослідовно або з порушенням логіки; присутні лексичні й граматичні помилки, мовлення уривчасте, академічний стиль не дотримано – 18-22 бали;

– «незадовільно» – завдання виконано менш ніж на 60%; більшість компонентів відсутня або сформульована некоректно; виклад незв'язний, з великою кількістю граматичних і лексичних помилок, що ускладнюють розуміння – 0 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

9.1. На залікову контрольну роботу винесено тематичний матеріал, прописаний у п. 5 цього силабусу.

9.2. Для цього освітнього компонента передбачене визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті згідно з процедурою, прописаною у Положенні про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/node/179>).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професорами кафедри ТППАМ д.філол.н., проф. Воробйовою О. П., д.філол.н., проф. Калитою А. А.

Ухвалено кафедрою ТППАМ (протокол № 16 від 4 червня 2025 р.)

Погоджено Методичною комісією зі спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) (протокол № 12 від 11 червня 2025 р.)